

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI POŚWIĘCONY
 = = = = SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO. = = = =

Prenumerata wynosi: Rocznik rb. 6, półrocznik rb. 3, kwartalnik rb. 1 k. 50, miesięcznik kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnikiem do domów. Zagnęty, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 60.

Ceny ogłoszeń: Za pierwszą jednoczynnikową lub jego miejsce przed tekstem k. 40, za 2 i 3 kol. po k. 25, za 4 kol. po k. 15. Drobne ogłoszenia po k. 5, za wyraz. Najniższe ogłoszenia kop. 20. Ogłoszenia treści matrymonialnej o 50% drożej.

REKLAMY I OGŁOSZENIA przyjmuje biuro redakcyjne i drukarnia w Częstochowie, Warszawie, Łodzi i miastach powiatowych.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
 Częstochowa, II-ga Aleja № 38—Telefon № 50.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 8—10 wieczorem. Rozkryśnięcie ogłoszeń redakcja nie swerca.

Biuro w Ławerciu w katedrze p. Z. Habickiej i w Rakowie u...

Cena pojedynczego numeru kop. 3.

TOWARZYSTWO AKCYJNE HANDLOWO-PRZEMYSŁOWE „Ł. J. BORKOWSKI”

WARSZAWA, ulica MAZOWIECKA № 11.

8 ODDZIAŁÓW

w Warszawie, Częstochowie, Łodzi, Dąbrowie Górniczej, Radomiu, Lublinie, Białymstoku i Moskwie.

Adres telegraficzny „ELIBOR”

KAPITAŁ ZAKŁADOWY 1,500,000 RUBLI.

Jeneralna reprezentacja i wyłączna sprzedaż na Królestwo Polskie:

STALI AMERYKAŃSKIEJ „Crucible Steel Co.” i PILNIKÓW „Czarny Djament” BARNETT Co.

ŻELAZO — BELKI — BLACHY
 Okucia budowlane z białego metalu „ELIBOR”
 KOSY — LEMIESZE — ODKŁADNICE — ŁOPATY.
 Wszelkie artykuły techniczne i budowlane
 Pasy do transmisji
 WĘGIEL — KOKS — CEMENT.

2-ga Aleja № 38. — Tel. № 497.

Program: od soboty 19 do poniedziałku 21 Lipca 1913 r. (włącznie)

Na scenie: 1 raz w Częstochowie

TEATR
 „URANJA”

KLEOPATRA

A PASZE
 WARSZAWSKY

KRÓLOWA EGIPTU
 Wybitna tragedia historyczna w 5-u wielkich częściach długości 2,100 metrów i efektowna wystawa na tle przepysznej natury.

AKT HUMORYSTYCZNY - ŚPIEWNY - MUZYKALNY I TANE CZNY.
 Bardzo to wesola frazka sceniczna.

II-ga Aleja № 19. **TEATR PARYSKI** Kinematograf
 Telefon 884.

Program od soboty 19 do poniedziałku 21 Lipca 1913 r. (włącznie)

BUFALLO-BÜLL ZE SWOJĄ TRUPĄ
 U KRESU WYSTĘPKU Wybitny dramat w 2 dużych częściach

Romans Hydrauliczny (b. k. | Nad program: Poślubna noc Rudolfa (kom.

NÁ SCENIE: pod artystycznym kierunkiem Fr. Stróżewskiego
 ZŁAPAŁ SIĘ! Krotoczwila ze śpiewami w 1 ak.

ANONSI We wtorek 22 lipca Występ p-ni Orskiej wodewil. i p. Szumera tenora

TEATR — MOKRA 14.
 „ATOMA”

Pod nową dyrekcją W. KWIATKOWSKIEJ

Program od piątku 18 do niedzieli 20 (wt.)

ZNIEPRAWIENI

Wybitny dramat z życia współ. w 3-eh cz.

NA SCENIE:
 DZIAŁ KABARETOWY

STARA SZKOŁA — Znak komedja
 BRYLANTY — ciekawa natura
 Dorożkarz № 1 — bardzo komiczny

STREJK OGÓLNY

Farsa w 1 ak. Rzecz dzieje się w Częstoch.

7-mio KLASOWE GIMNAZJUM ŻEŃSKIE
 ze wszystkimi prawami szkół rządowych

HRABINY KAPNIST

przyjmuje zapisy do wszystkich 7-in klas i przygotowawczej (2 oddziałowej), do której przyjmują się analfabeci. Prośby z dokumentami przyjmuje kancelaria męskiego rządowego gimnazjum codziennie od 10 rano do 2 pop. prócz świąt. Egzaminy 7 (20) sierpnia.

D-r. Ludwik Zieliński
 WARSZAWA, ul. Bracka № 22. Telefon № 53-62.

Wyłączna sprzedaż i fabrykacja ulepszonych ogrzewaczy do pieców „WULKAN” usuwają wilgoć.

Oszczędność na opale 50% — Oszczędność na opale 50%

Wyłączna sprzedaż materiału do krycia dachów i do izolacji

„RUBEROID”

Długoletnia trwałość bez wszelkiej konserwacji gwarantowana Wyłączna sprzedaż i jeneralna reprezentacja ORYGINALNYCH ŁĄCZNIKÓW KUTO-LANYCH do rur marki F. B. i P. A. z kołnierzem (randem) i bez kołnierza (bez randu).

Wyłączna sprzedaż oryginalnego materiału do lutowania „TINOL”

Prospekty i cenniki na żądanie bezpłatnie.

Kupujemy tylko u Chrześcijan.

SAMOCCHODY

Sprzedaż Samochodów nowych i używanych różnych fabryk jak również wynajem na jazdę po mieście szosie i zagranicę.

GARAŻ, III-a Aleja 49, telefon 3-45.

7 klasowe Gimnazjum Żeńskie
 ze wszystkimi prawami szkół rządowych

M. SŁOWIKOWSKIEJ

w Częstochowie, Teatralna 24.

Przyjmuje zapisy kandydatek do wszystkich 7 kl i przygotowawczej (2 oddz.) codzien. Subsydium kolejowe dla córek pracowników dr. Ż. W.-W. Egzaminy powakacyjne rozpoczną się d. 7/20 sierpnia r. b. Przy gimnazjum internat.

WITRAŻE
 ARTYSTYCZNE

do hościółców i pałaców od 1.45 do 15 rb. i wyżej za stopę kw. miary polsk. Jeneralni przedstawiciele na gub. Piotrkowską i Kielecką bezkonkurencyjnej pracowni F. Białkowski w Warsz. BRACIA SKALMIERSCY
 Aleja II-ga № 20. — Telefon 112.

Pierwszorządny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski

Częstochowa Aleja III-cia dom KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI WYKONYWA RZEZBY POMNIKI, ROBOTY BUDOWLANE I KOŚCIELNE.

Własny Egz. od r. 1887. Telef. 260 Fabryka posadzki cementowej na chodniki stopni mozaikowych oraz wszelkich wyrobów i cementu. Ceny Najprzystępniejsze.

Kramarstwo częstochowskie

III.

W bagnie żydowskiego kramarstwa to nie iluzje i chęć, tylko chęć, ciężko pracująca ludność Częstochowy. I zapewne ta ta upływa, zanim się z tego lekkiego nacięcia wydobędzie. Obroncy żydowskiego kramarstwa, a choćby tylko filantropi, którzy z bólem serca tuż jednak (kramarstwo do swego humanitarnego łona i powściągnęła, że ono naszej ludności robotniczej nie szkodzi, albowiem zaspokaja jej potrzeby, myśla się. Dalej lepiej poradzą zaspokoić potrzeby ludności robotniczej kooperatywy... pisać, które są — solą w oku dla żydów — wzięć i kawałki. Zapewne nie możemy żyć sobie, aby nasz handel polski rozrębiał się w nieskończoność jak to się dzieje z baganiem żydowskim, gdzie nie w handlu odzieżowym i brykaczem, a także do handlarza kurującego starzyzną na podwórkach częstochowskich stajni: cała talanga kupałów i kupców w wielkiego, średniego, mniejszego, najmańszego kalibru, magazyni, lodzkiego z lepnie gard-robe, magazyni amerykańskiego pierzawy, drogie, trzecie, czwarte, piąte, potem magazyni z używanymi gard-robe, następnie kramy z niekiedy gard-robe, wreszcie kramy z chęć gard-robe pomarynych na suchoty i tyfus, która kupuje robotników na Rynek poza kościołem św. Zygmunta, w niedziele lub święta, po wysłuchaniu nabożeństwa i kazania, że o swe zdrowie dbać i eba.

Nie, my nie chcemy takiego rozdrobnionego kramarstwa polskiego. Rozwój gospodarczy wypiera przecież kramarza żydowskiego, a na jego miejsce stawia hurtownię, kooperatywę, sklep polski, tak umiejętnie prowadzony, że może sprzedawać towary droższych i tańszych gatunków, a więc zaspokoić potrzeby osób zamożnych i osób żyjących z ciężkiej pracy.

Oboj takiej „Obroncy“ w Częstochowie grupuje się „sporo sklepów kolejańskich polskich, w których towar jest dostępny dla każdego. To samo musi stać się z innymi rodzajami handlu w Częstochowie.

Przez rozwój gospodarczy kramarstwo żydowskie w Częstochowie będzie skazane na zagładę. Hurtownie, kooperatywy, dobrze urządzone sklepy zajmą jego miejsce. One to zaspokoją dobrze potrzeby wieloletniej ludności robotniczej, o które my, polacy, nie dbamy, gdyż i dzisiaj powstają nowe sklepy żydowskie w dzielnicach Częstochowy, gdzie mogłyby powstać sklepy polskie. Kto je zakłada? Kramarz, który zarobił na drobnym handlu. Kramarz żydowski. Przeobrazi się on z czasem w kupca. Dlatego robotnik, czy robotnica, którzy zaspokoił sobie po wieloletniej pracy kilkaset czy tysiąc kilkaset rubli, odejmując sobie często strawę od usi, zmniejszając swe potrzeby aż do stania się wprost niby maszyną ludzką (znamy takie fakty, wiemy o takich cudach oszczędności od ks. Masłowskiego, prezesa stowarzyszenia robotniczego) nie mają odwagi rzucić się do kramarstwa i przeobrazić się z czasem z kramarzy w kupców, w mieszczan polskich w polskim mieście?

Dlaczego? Brak oświaty, brak odwagi, mówicie. Dajcie im więc tę oświatę, natchnijcie ich tą odwagą, bo przecież tylko z oświeconej i odważnej sfery ludowej (któż załadnia fabryki? tylko lud) musi wyłonić się oświecone, silne mieszczaństwo polskie. A tak nam potrzeba tego mieszczaństwa polskiego, któreby utrzymało charakter polski miasta. W wieśniku, w robotniku trzeba widzieć przyszłego obywatela kraju. Na szczęście, mamy już takie odważne jednostki, mamy grupę takich ludzi, z czasem będzie ich legion. Wytwarzają się w społeczeństwie typ dzielnego „self made man’a“, który oszczędzał z trudem ruble, a później, chwycił się handlu umie umiejętnie i użytecznie dla siebie i innych obracać dziesiątkami tysięcy.

Niech zaś znikną zupełnie typy, które zdarzyło mi się widzieć w Częstochowie: Posiwały robotnik siedzi w izbie. Dokoła niego życie wro w dzień niedzielny. Żona i córki po ciężkiej tygodniowej pracy w fabryce poszły zawiązać się do sąsiadów. Ojciec samotny nie ma chęci do zabawy, siedzi pod oknem, rozmyśla o przyszłości. Od czasu do czasu spogląda na leżącą przed nim na kolonach książeczkę kasy oszczędności i szepce: „500 rubli przeznaczą na pe-

chówek, 500 na bractwo różańcowe i 500 dla żony i córek“. Albo drugi obrazek: Czterdziestoletnia robotnica samotna, panna, siedzi w alei na ławce i myśli: Pracowałam dwadzieścia cztery lata w fabryce, oszczędziłam sobie 1800 rubli i nie jestem wcale szczęśliwa. Ta Kaziemierzowa ma ośmoro dzieci i zawsze jest w dobrym humorze. Ha, no, jada na wieś i spędza tam stare lata.

O ile wyżej od tejkiej zgorkniałej kobiety stoi Chawa Rubin. Ona miała parę rubli w obrocie, aby żyć i utrzymać dzieci. Dzieciła Chawa! Gdyby miała dwadzieście rubli zaraby sobie za życia sklepik a potem po wielu latach byłaby „wielkie kupcowe“ na cała Częstochowę.

Lucjan M.

Częstochowa, 14—VII—1934 r.

„Złota“ myśl

Adama Mickiewicza.

Zasługa dla Ojczyzny jest jako proch. Kto proch szeroko rozsypie i podpałi zrobi mały dyk bez mocy, buki i stu ku. Ale kto proch zakopie i podpałi, tedy wywoła złonię, mur z hukiem i staniem, a ludzie mówić będą: zaiste było tu wiele prochu; chociaż było nie wiele, ale w zakopanym góbiotem. Przeto i zasługa głęboko schowana, pokazuje się sławie, a kto ją tak schowa, że się na tym świecie nigdy nie pokaze. Tedy usaze się w wieczności i huk jej będzie nieskończony i blask jej nigdy nie gasnący.

Mówisz: niech sobie ludzie nie kochają

[Boga,

Byle im była cnota i ołczyzna droga.

Głupiec mówi: niech sobie fródno

[wychnie w górach,

Byleby im plynęła woda w miejskich

[jurach.

Obrazki częstochowskie.

Mamy coś, co ożywi całe miasto...

— Co słychać w Częstochowie? — zapytuje młde pan, który w niej stale mieszka, lecz przez dwa miesiące bawił dla odpoczynku w niemieckim badnie.

— Co słychać? Mamy... wreszcie zgaduli pan, mamy w mieście coś nowego, coś, co ożywi całe miasto...

Pan zamyslił się. Chciałby odgadnąć, lecz wyobraźnia mu nie dopisuje. Gdyby był odgadywaczem myśli ludzkich, mógłby spisać jego-kłopotliwe myśli!

— Czyżby nowy kinematograf? Nie chyba trzy wystarczają na potrzeby Częstochowy...

— Teatr? Ależ na przybycie prawdziwej sztuki trzeba będzie czekać do XXII stulecia...

— Wystawa Sztuki spowodowała nowy cykl obrazów, ilustrujących epokę napoleońską? Co za śmieszna myśl! Na dotychczasową wystawę która sprowadziła zbior portretów księcia Józefa Poniatowskiego i sceny jego tragicznego życia, nikt prawie nie chodził, pusto na niej i głucho, choć wario, aby cała Częstochowa...-nietylko jej stali mieszkańcy, lecz i pielgrzymi, których przybywają setki tysięcy... zwiedzili ją, bo w tym celu komitet wystawy nie szczędził trudów, sprowadzali wyobrazy z różnych stron Królestwa i pozwalając je oglądać za kilka kopiejek opłaty wejściowej...

— Ktoś odważny chciałby przełamać trzy aleje linia tramwajową?... Eh, jestem naiwny, samorząd jeszcze w obłokach, a ma spaść na nas w postaci deszczu i gradu...

— Obserwatorium astronomiczne, z którego będzie można obserwować ludzi lamających nogi na brukach częstochowskich...

— Nowy szpital? Pogotowie ratunkowe, które otrzyma od miasta przynajmniej takie dżte subydjum, 600 rub. rocznie, jak obserwatorium astronomiczne?...

— Cóż u licha, powiedz pan nareszcie, co nowego mamy w Częstochowie?

Uśmiecham się, widzę, że na czole obywatela, który przez dwa miesiące nie widział Jasaei Góry, perli się pot. W jego głowie tłumy myśli ścierają się z sobą, usiłują poznać zagadkę. Setki potrzeb, które odczuwa Częstochowa, ujawniają sięagle, na mgielnie oka, i nika, jak gdyby przerażone swą odwagą. Nareszcie nie chce już dłużej męczyć mego obywatela, zbliżam usta do jego uszu i szepcę kilka słów...

Ach, jaki wyraz błogości, zadowolone.

nia, czytana na jego twarzy. Wszystkie meczące myśli o potrzebach Częstochowy, o reformach bruków, dzurawych mostków, polananych poręczach, mostów na Wiercie, o budowie szpitala, teatru, tramwajów, o powszechnym nauczaniu i t. d. i t. d. przysięły, jak duszące zmyry.

Mój obywatel jest szczęśliwy, pokręca waga, kapeluszu zsuwa na prawe ucho, pyta się mnie, czy nie chciałbym z nim wypić butelki koniaku, wreszcie nie może uśledzić na miejscu i, spieszęzłazły kogoś znajomego, błęgnie doń, chwycia pod pod ramię i woła:

— Wiesz pan, mamy nową orkiestrę w cuderni Jackowskiej!

L. M.

Częstochowa 4—VII—1934.

„Dwaj dziennikarze“.

Towarzystwa kolejowe w Ameryce dają wszystkim dziennikarzom karty wolnej jazdy na dowolne przestrzenie.

W tych dniach jakiś biedny, ale pomyslowy i sprytny obywatel, mając do przebiecia dłuższą przestrzeń, wpał na myśl odbycia jej zadarmo w charakterze dziennikarza.

W tym celu walałi panny siebie do wagonu, na zapytanie zaś konduktora o bilet, odrzucił jedno tylko słowo: „dziennikarz“! To wystarczyło.

W kilka godzin później, w czasie kontroli, gdy chłano oglądać bilet wolnej jazdy, oświadczył, pizekoptowany zresztą wcale, że go zgubił.

— Może zeche pan brzyznajmniej powiedzieć dla którego dziennika Pan pracuje—badał urzędnik dalej.

— Owszem, pracuję w „New York Sun“.

— To doskonale!—przerwał nadkonduktor—właśnie w sąsiednim wagonie znajduje się naczelny redaktor tego dziennika. On kilku słowami potwierdzi pańskie słowa i w ten sposób będzie cała sprawa najomyślniej załatwiona.

Teraz już naprawdę przerażony, przele jednak do pewnego stopnia pauzując nad sobą, przeszedł ozust do sąsiedniego wagonu i stanął wobec poważnego i okazałego pana, spoczywającego wygodnie na aksamiłnej kanapie salo-nowego wagonu.

— Pan pan rozpoznaj nadkonduktor—powołał się na pana, twierdząc, że jest współpracownikiem „New York Sun“a.

— Owszem! To jest mój współpracownik—przynął nieznajomy, wyciągając się wygodnie na kanapie—wobec czego nadkonduktor, zgłaniając się w ułożonym ukłonie, opuścił wagon, nie żądając słowa więcej wyjaśnień.

Tymczasem pozostawiony w wagonie salonowym „dziennikarz“ znalazł się naprawdę w przykrem położeniu.

Stal naprzeciw człowieka, który w tak szlachetny sposób dopomógł mu uniknąć kompromitacji, jakkolwiek nie znał go zupełnie.

Zanim jednakże zdobył się na jakiś krok stanowczy, „naczelny redaktor“ przerwał jego milczenie:

— Mój panie Grajmy w otwarte karty. Wnosząc o pańskiego zachowanie się, prawie napewno przyjąć mogę, że obaj nie jesteśmy „dziennikarzami“ i obaj nie mamy prawa do wolnych biletów. Ja również—jak i pan—byłem z początku zbity z tropu, po chwili jednak odzyskałem przytomność i zdecydowałem się na wszystko: uda się lub nie! i udało się, wobec czego teraz spokojnie, jako koleży, możemy jechać dalej.

I rzeczywiście obaj panowie dojachali szczęśliwie i bez najmniejszej przeszkody do celu swej podróży.

Z Blachowni.

(Koresp. wł. „Gońca Częst.“)

— Stow. „Samopomoc“.

Idąc śladem innych okolic kraju naszego nareszcie i mieszkańcy fabrycznej miejscowości Blachownia zwanej obudzili się ze snu letargicznego i powoli zaczęli brać się do pracy. Pierwszym takim ogniskiem wspólnej pracy jest tu stowarzyszenie spożywcze „Samopomoc“ które od 1 września r. b., otwiera swój sklep.

Nie brak i tu wicherzylieli którzy w rozmaity sposób starali i starają się podkopać zaufanie bezkrytycznego ogółu względem nowopowstałej instytucji spółdzielczej.

Nie więc dziwnego, że wobec takiej pracy syzyfowej dopiero po 10 miesiącach zalegalizowania ustawy Stowarzyszenia osiaga się upragniony cel i to dzięki gorliwemu poparciu Zarządu hu-

ty „Blachownia“, który mając na celu dobro swych pracowników oraz rozwój i zeznaczone stowarzyszenia, wystarał się u Głównego Zarządu w Berlinie o własny budynek dla sklepu oraz o kompletne wewnętrzne urządzenie sklepa.

Z liczby kilkuset osób pracujących w hucie „Blachownia“ na członków stowarzyszenia zapisało się dopiero 260 z kapitałem, liczącym 3 tysiące rubli. Jest jednak nadzieja, że liczba członków zostanie powiększona, bo przecież i stali bywalcy instytucji, noszącej nazwę „Pospolajki Dwor“ — „Zajazd“ zrozumięją swą własną korzyść i zapiszą się na listę członków.

Zarząd Stowarzyszenia na posiedzeniu d. 4 lipca r. b. ukonstytuował się w następujący sposób: Prezesem a zarazem i całym filium Stowarzyszenia jest zarządzający hutą „Blachownia“ p. L. Wejman, wiceprezesem p. Luboński, skarbnikiem p. Florjan, zastępcą—p. Bauer, gospodarzem sklepu p. Kraling, zastępcą p. Jaworski i sekretarzem p. L. Pa-sucki.

Cały kapitał członkowski będzie użyty jako kapitał chrotowy na zaprowi dowanie sklepu towarami.

Sklep Stowarzyszenia będzie zaopatrzony we wszelkie artykuły spożywcze, niezbędne dla każdego konsumenta, przeto już teraz porożpisywane zostały listy do rozmaitych okolic o dostawę towarów. Chętnie też przyjmowane są oferty hurtowników, których adresów Stowarzyszenie nie wie, a w szczególności oferty rzemieślników, chcących podjąć się dostawy mięsa oraz piekarczy.

Ponieważ wiemy z doświadczenia, że ruina każdego członka społeczeństwa jest nieumiarowany kredyt, przeto w sklepie Stowarzyszenia na kredyt książkowy będzie sprzedawane tylko pracownikom fabrycznym, którym przy wypłacie miesięcznej przez kanton będzie odciążany dług sklepu Stowarzyszenia.

Tym więc sposobem zostaje zabezpieczona egzystencja sklepu. Nadto powoli odzwyczajają się robotników od marowania ciężko zapracowanego grosza na niepotrzebne wydatki, na cu się nie zwraca uwagi przy nieumiarowanym kredycie. Stowarzyszenie więc pragnie nauczyć swych członków jakiej takiej oszczędności, ba tylko ten, u kogo może być kulturalnym, którego członkami są ludzi: zamożni.

— Członek Stow.

Z Radomska.

(Koresp. własna „Gońca Częst.“)

— Masz ulice.

Być może, że obecnie dzięki zorganizowaniu komitetu, który ma rozpocząć wyłączną opiekę nad stanem naszych dróg, będzie można nadziei bez obawy wywrócenia się wozu, polanania końci jak to miało miejsce w ulicy Stodolnej za plantem, w ul. św. Rozalii itp. Do dziś wszelkie interwencje były głosem wołającego na puszczy.

Przypomnieć należy ojcom miasta, że w razie pożaru w tej lub innej dzielnicy przejazd skłówek oraz bezceł z wodą jest nie możliwy, mieliśmy tego w roku 1911 dowody naoczne. Dzięki fatalnym drogom, Straż stanęła do pracy z pół godzinnym opóźnieniem. Spodziewać się więc należy, że Komitet jak również i obywatele zajmą się szczerze doprowadzeniem ulic do należytego porządku.

X.

Listy do Redakcji.

Szanowny Panie Redaktorze!

W odpowiedzi na list z d. 14 maja r. b., podpisany przez Zarząd Eksploatacji Częstoch. Rzeźni miejskich, zamieszczony w 129 n rze Twego poczytne-go „Gońca Częstoch.“ rzez przyjął polnizsze wyjaśnienie:

Otóż w liście tym między innymi powiedziano, że wobec tego, iż „moją \$ 34 kontraktu wyraźnie powiedziano, że oprócz bydła żywego, sam proces zabijania i ćwiartowania nie tyczy się koncesjonariusza i wogóle ani on sam ani jego personel lub wreszcie robotnicy nie mają żadnej styczności z bytlem do zabicia i także i po zabiciu“, w sprawie wytoczonej koncesjonariuszom przeze mnie zapadł wyrok ulewiniający.

Dziś jestem w posiadaniu kopji wyroku sądu sędziów pokoju drugiego piotrkowskiego okręgu za n-rem 455, który w konkluzji brzmi—jak następuje: „Wobec tego, że opiekun z go rewiru członek Tow. Opieki nad zwierzętami, Blasiak, pp. Logę Aleksandra i Jana Przeniesło pociągają do odpowie-

działności sądowej (z art 29 i 43 ust o karach) w dn. 21 lutego st. st. 1913 r., oraz ze względu na to, że nad okarzanymi rozciąga się Ukaz Najwyższy z dnia 21 lutego 1913 r., zjazd sędziów pokoju dalsze dochodzenie przeciwko nim kasuje".

Błędnie więc Zarząd eksploatacji częstoch. rzeźni miejskich podkłada swe "ślepkie przekonanie" co do słuszności sprawy z jego strony, bowiem skasowa wyrokowi mocą Najwyższego Manifestu nie może być identyfikowane z ich wyrażeniem: "byliśmy zupełnie spokojni, że wyrok musi wypaść na naszą korzyść", zamieszczone na wstępie listu.

Racz przysiąc Szanowny Panie Redaktorze i t. d.

J. Błasiak.

opiekun 2-go Częstoch. okręgu Tow. opieki nad zwierzętami. Częstochowa, 12-7-1913 r.

Szanowny Panie Redaktorze!

Odstępując od zasady nieprowadzenia polemiki z panami z listu nad zwierzętami — winnością dla ścisłości zaznaczyć, że w sprawie wytoczonej przez towarzystwo opieki nad zwierzętami — nie zapadł nigdzie wyrok kasujący nas a przeciwnie sąd pokoju towarzystwa rzeczono w osobie p. Błasiaka racji nie przyznał i wydał wyrok ulewliwniający — nie holdując pieniaciwo zadowolniliśmy się orzeczeniem zjazdu sędziów pokoju

z poważaniem

Zarząd Eksploatacji Rzeźni miejskich w Częstochowie. Częstochowa, 13-VII-13.

WYSTAWA SZTUK PIĘKNYCH

w Częstochowie, Teatrulna № 11. otwarta codziennie od g. 11 do zamknięcia, w sobotę, niedzielę i święta do 8 w.

Wojna.

Kto poniesie karę?

Obecny bieg wypadków na półwyspie bałkańskim jest tak szybki, iż do prawdy można go porównać z kalejdoskopem. Nieprzewidziany fakt następuje po nieprzewidywanym fakcie, po jednym obrazie obraz ciemny. Wprost pioro nie może podążyć za biegiem wypadków, sili się napróżno nad odmalowaniem choćby w przybliżeniu prawdziwego stanu rzeczy, który jest chaosem kompletnym.

To też trudno twierdzić stanowczo, że Bułgaria za politykę austriacką swego władcy Ferdynanda i jego pierwszego ministra, d. ra Danewa poniesie karę. Taki pogląd rzuca „Czas" krakowski, przypuszczając, że to Rosja skłoniła Rumunję do mobilizacji, a Serbię i Grecję do stawiania wygórowanych żądań. Król Ferdynand bułgarski musi ponieść karę — pisze „Czas".

Ach, ten król, ta szlachna wielkość, ten demniemany do niedawna władca wielkiej Bułgarii, ponosi już obecnie karę za swe sny o potęgę. Według informacji, zaczerpniętych z kół rewolucyjnych, rewolucjonści bułgarscy wydali wyrok śmierci na tego króla, który kończy swe panowanie zupełnie niepodobnie Bułgarii. Wrogowie chcą cziarować pokój, lecz na warunkach strasznych. Grecja chce Bułgarii zupełnie odciąć od morza Egejskiego, Serbia żąda całego zachodniego brzegu Wardaru oraz linii Iazip - Koczana - Egr - Patenka, Turcja chce odebrać Adrianopol, a Rumunja?

Czego właściwie chce Rumunja? Nie wiadomo. Rumunja nie poprzestała na zajęciu linii Turutak Balczyk, lecz za jąła już Dobrużę, Wrac i Warnę; armia rumuńska posuwa się poza prawym brzegiem Dunaju i zmierza do Sofii, chociaż car Ferdynand wysłał telegramy do króla rumuńskiego, aby raz wrześnie określił swe żądanie.

Z biegu wypadków dotychczasowych do których dodać jeszcze trzeba ostatnie wieści telegraficzne: o walce wojska rumuńskiego z bułgarami pod Ferdynandem o posuwaniu się wojsk tureckich ku Adrianopolowi, o błagalnych telegramach króla Ferdynanda o pomoc w ciężkiej katastrofie wynikałoby, że w bliskiej przyszłości tylko Bułgaria poniesie karę za grę dotychczasowej polityki i spadnie do poziomu małego państewka bałkańskiego, o ile nie powstrzyma ją w drodze do tego upadku interwencja potężnych mocarstw Europy.

Wśród tych mocarstw wysuwa się znawa — a widownię Austrii. Cesarz Franciszek Józef otrzymał również telegram błagalny króla Ferdynanda: „Błagam o pomoc w ciężkiej katastrofie". Ostatni telegram donosi też, że nowy prezes gabinetu sofijskiego, Radostawow, jest, jak utrzymują, nieprzyjaźnie usposobiony dla Rosji, a bułgarski minister spraw zagranicznych, Genadiew miał powiedzieć, że tylko stanowczy zwrot przeciw Rosji może jeszcze Bułgarię uratować. Jakże więc zaręczywo się interwencja austriacka? Wiarognie do Sandzaku nowobazarskiego. Przecież temu partja wojenna. Ma też podobno domagać się autonomii dla Macedonii.

Interwencja rosyjska ograniczyła się dotychczas do wręczenia tureckim ministrowi spraw zagranicznych przez rosyjskiego ambasadora noty rządu rosyjskiego, zabraniającego dalszego marszu wojsk tureckich. Nota ta nie wywrze, jak zapewniają, wpływu, gdyż młodoturcy pchają armię turecką, wbrew woli rządu, do Adrianopola.

Interesujące są ostatnie głosy prasy rosyjskiej o zawrotnym boju wypadków bałkańskich. Mieszyk w „Nowe Wremia" pisze, że rząd rumuński posiada tajny mandat austriacki i bęgo-sławieństwo z Berlina. Działalność wrogiej dla Rosji Europy już się zaczęła. Dalszym jej ciągiem będzie wiarogniecie Austrii do okręgu nowobazarskiego, a skończy się to rozbiorem półwyspu bałkańskiego pomiędzy Rumunją i Austrią. A księża Mieszczerki pisze w „Grażdaninie", że „Słowianie rzucili Rosji rękawicę i ośmielili się zrobić to, czego żądano, aby nie robili, t. j. wy powiedzieli sobie nawzajem wojnę. Teraz, bezwzględnie, dla państwa rosyjskiego i jego polityki kwestja słowiańska jest już raz na zawsze zamknięta". Tyle ks. Mieszczerki.

Jntro jest zagadkowe, a kto ponieście karę, jeszcze niewiadomo. Może nie tylko Bułgaria?

Zburzyli kościół

Sofja 19. Bułgarzy walczyli z grekami w Ruplejskim wąwozie. Grecka artylerja ostrzeliwała szpital na dworcu kolejowym w Dimitriszarze, chociaż nad szpitalem powiewał wysoko sztandar Czerwonego Krzyża. Część służby szpitalnej uciekła. Reszta służby i chorzy pozabijani. Niektórzy chorzy czynili rozpaczliwe wysiłki, aby na czworakach wydostać się ze szpitala i ocalić życie, lecz nie mogli, gdyż grecy strzelili ustawicznie i zburzyli szpital. Przemarszem do Kakusza, zanim grecy podpalili miasto, pozabijali mieszkańców, wdarli się nawet do kościoła katolickiego, na którym powiewał sztandar francuski. W kościele grecy schwytali kilku bułgarów i zabili r zem z kilkoma melchami, następnie ograbili i zburzyli kościół.

Ateńy 19. Szef głównego sztabu telegraficznie zawiadomił ministerjum wojny, że bitwa greków z bułgarami skończyła się cofnięciem się bułgarów do Newrokopu i nościęciem.

Salonika 19. Wszystkie greckie oddziały posuwają się w kierunku Dubnicy greckiemu prawemu skrzydlu operujął się bułgarzy na północy Neurokopu. W ciągu ostatnich 2 dni 7000 żołnierzy greckich wyszło z Saloniki.

Petersburg 19. Zanieskojenie brzdzi żądanie Rumunji, aby Bułgaria odstąpiła jej Rusuczk, Warnę i Szumle.

Bukareszt 19. Nastąpiło starcie między oddziałem rumuńskim, a wojskami bułgarskimi.

Biłogrod 19. Dyplomacja austriacka stara się wywołać wszelkimi sposobami nieporozumienie pomiędzy Rumunją i Serbią i rozszerza w tym celu pogłoski za pomocą „Südsl. Corr." i „Reichspostu", jakoby w Biłogrodzie zaplanowało silne wzięcie przeciw Rumunji.

Petersburg 19. W „Now. Wr." ukazał się artykuł Mieszczykowa p. t. „Dość walki". W artykule tym autor wyraża się niezwykle ostro przeciw Bułgarii.

Bukareszt 19. Król rumuński otrzymał telegram od króla bułgarskiego z prośbą o pomoc w celu szybkiego zawarcia pokoju. Analogiczny telegram otrzymała królowa Eleonora.

Bukareszt 19. Księża Ferdynand oświadczył deputacji bułgarskiej, że armia rumuńska nie jest wroga dla ludności bułgarskiej. Oświadczenie to korzystnie oddziało na ludność Bułgarii.

Londyn 19. „Daily Mail" otrzymuje wiadomość z kół urzędowych, że armia rumuńska stanęła jutro pod murami Sofji.

Trójporozumienie a Rumunja.

Petersburg, 19. Według otrzymanych tu wiadomości, trójporozumienie oświadczyło Rumunji, że dalej swych wojsk w Bułgarii posuwać nie może.

Telegramy.

Revolucja w Chinach.

Londyn 19. Agencja Reutersa otrzymuje telegraficzną wiadomość z Pekinu że w południowych Chinach ludność proklamowała prezydenta Tseansunszana, wroga obecnego prezydenta całych Chin, Juanczikaję. Milanowano również kilku ministrów. Szerzą się wieści, że południowy i zabili gubernatora Archoja i przeszło 20 oficerów. Kilku gubernatorów, mających zaufanie Juanczikaję miało z nimi naradę. Podobno główne dowództwo ma objąć Fingoczan, zwycięzca pod Chanjanem podczas poprzedniej rewolucji.

Pekin, 19. Dochodzą tu wieści, że wojska południowe atakują arsenał w Szanghaju.

Komisarz zabił policmajstra.

Niznij-Nowgorod 19. Uwolniony na mocy rozporządzenia gubernatora, komisarz policyni Korczagin zabił policmajstra Frimmermana. Zabójstwo popełnił w gabinecie policmajstra w zarządzie policji. Po zabójstwie Korczagin pojechał do sądego śledczego i tutaj go aresztowano.

Turcja się wyrzadaje.

Port-Said, 19. Prasa angielska pisze, że Turcja odstępuje Egiptowi wyspę Tazos. Rząd egipski upowaznia Anglię do założenia na tej wyspie stacji morskiej.

Trzyletnia służba.

Paryż, 19. Iba deputowanych uchwaliła wniosek deputowanego Etienne'a, że do służby wojskowej powoływani są rekruci 20 letni, że przewiduje się w razie przyjątych okoliczności uwolnienie żołnierzy po 30 miesiącach służby.

Wojskowa komisja senatu uchwaliła artykuł nowego urawa o służbie wojskowej, określającego 3-letni termin służby. Wszyscy członkowie komisji wypowiedzieli się za to, żeby powoływano do służby dwudziestoletnich popio-swych.

Burze.

Poznań 19. W całym Księstwie Poznańskim szalały wczoraj straszne burze z piorunami. B. rza dała się szczególnie odczuć w pow. wągrowieckim i inowrocławskim.

Kafe i roboty żyduskie

I. NIEMPRZECKI I S-ka
w Częstochowie,
Teatrulna 24, telefon 221.

KRONIKA.

KALENDARZYK

Dzień Czesława Emiljana
Jutro Wiktora Praksydy
Wschód słońca 4-03 Zachód słońca 8 9
Długość dnia 16-6 Ubyło dnia 0-39 minut.
Wiadomości Historyczne
1903 Śmierć papieża Leona XIII

Z Jasnej Góry.

Dziś z racji przypadającej uroczystości polskiego św. Czesława Odrową-wa z klasztorze Jasnogórskim odprawione będą solenne nabożeństwa z wystawieniem św. Sakramentu. Kazanie Kazanie podczas sumy, dotyczące polskiego rodu Odrowońców, wygłosi o. Alfons Jędrzejewski, paulin.

Z parafii św. Barbary.

Probuszcz parafii św. Barbary ks. kan. Marjan Nassalski od gen-gubernatora warszawskiego otrzymał pozwolenie na wyjazd za granicę na 6 tygodni.

Pozwolenie.

Władze gubernjalne pozwoliły p. Wiktrowi i Adamowi b. ciom Kanzewskim na puszeczenie w ruch zakładów mechaniczno-ślusarskich przy ul. Ogrodowej nr. 53.

Nowe szkoły.

Na piątkowym posiedzeniu radnych Magistratu m. Częstochowy zatwierdzono 4 etaty nowych szkół miejskich elementarnych. Dwie szkoły żeńskie będą się mieścić w 2 Alei nr. 35, jedna męska przy ul. Wieleńskiey nr. 14, druga męska przy ul. Krakowskiej nr. 15.

Poświęcenie sztandaru

Zarząd gospody zdunów za pośrednictwem naszego „Gońca Częstoch."

zawładną swych członków, że dzień, w niedzielę 20 lipca o g 9 rano w kościele św. Zygmunta odbędzie się zamówienie przez gospodę nabożeństwo, na którym nastąpi poświęcenie nowego sztandaru. Upraszają się o punktualne i liczne przybycie na tę uroczystość.

Zebrańie ślusarzy.

Dzień o godz. 3 po poł. odbędzie się kwartalne zebrańie majstrów cechu ślu-sarskiego.

Wyciągi cyklistów.

W niedzielę 3 sierpnia sekcja kolar-ska przy Stow. śpielowaczem „Lutnia" na torze Kurasiewiczza przy ul. Szkolnej urządza wyciągi cyklistów z udziałem cyklistów warszawskich, sosnowieckich i krakowskich.

Z wczorajszego zebrańia Komisji szkolnej.

Wczorajsze niezbyt liczne zebrańie Komisji szkolnej w Magistracie z udziałem p. Jachontowa, inspektora szkół ludowych a pod przewodnictwem p. Głazka prezydenta miasta Częstochowy trwało od godz. 6 do godz. 9 wieczorem.

Obrodowano w dalszym ciągu nad urzeczywistnieniem ideału, w postaci wykorzenienia analfabetyzmu drogą zaprowadzenia powszechnego naczynia, a więc pokrycia miasta siecią odpowiednich szkół. Do tej pory, jak wiadomo jest szkół elementarnych chrześcijańskich 14, nowych przybywa 4, będzie ich zatem z nowym rokiem szkolnym 18. Prócz tych jest 8 takich szkół żydowskich. Razem zatem szkół 26. Trzeba więc jeszcze nowych 88 szkół, z których każda kosztować ma rb. 2,200, a na co rząd daje rb. 390 subwencji. Resztę pokryć musi miasto, czyli obywatele w znaczeniu nie tylko właściciele domów, bo ci nieraz, jak na Zawodzu, ulicach Niskiej, Mostowej i t. p. mniej mają od ludzi, nie posiadających nieruchomości, lecz kapitały. Obywatel każdy w znaczeniu człowieka po obywatel-sku myślącego sam się poczować będzie do obowiązku ponieśienia pewnego ciężaru w miarę swych środków i możliwości, by się przyczynić do poświęcenia naprzód sprawy tak ważnej. W celu dania możności szerszym kołom przyjąć udział w tem dziele cywilizatorskim i kulturalnym, komisja na następne posiedzenie zaprosi większą liczbę osób.

W. Z.

Zebrańie Tow. ogrodniczego.

Dzień, w niedzielę 20 b. m. w lokalu Tow. Roln. na polach doświadczalnych, o g 3 po poł., odbędzie się organizacyjne zebrańie członków częstoch. Tow. Ogrodn. na zasadzie Ustawy zarejestrowanej. Porządek dzienny zebrańia następujący:

- a) zagajenie zebrańia i odczytanie zarejestrowanej Ustawy,
- b) wybór władz Tow.
- c) sprawa likwidacji istniejącego Tow. w zasadach legalizacji.

Wszyscy członkowie, którzy na zebrańie to przybędą, będą zaliczeni w poczet członków założycieli i zwolnieni zostaną od opłaty wpisowego. Jeśli zaś którykolwiek z członków obecnego Tow. chciałby się zapisać po tem zebrańiu, może być przyjęty na zasadach ogólnych.

Zebrańie 21 koła „Jedności".

W niedzielę dnia 27 b. m. o godz. 11 rano w lokalu T-wa Dobroczyńności przy ul. Jasnogórskiej odbędzie się walne zgromadzenie członków XXI Koła Tow. pracowników kolei w.-w. p. n. „Jedność".

Porządek dzienny obejmuje: 1) Zagajenie zebrańia. 2) Wybór przewodniczącego. 3) Zatwierdzenie sprawozdań za czas od 1 lipca 1912 r. do dnia 31 grudnia 1912 r. i przybliżonego sprawozdania za czas od 1 stycznia 1913 r. do d. 30 czerwca 1913 r. 4) Rozpatrzenie stanu funduszów (bilansu) Koła do dnia 1 stycznia 1913 r. 5) Rozpatrzenie projektu budżetu na rok 1912-1913 t. j. od 1 lipca 1912 r. do 30 czerwca 1913 r. 6) Wybór członków komitetu i kontrolerów. 8) Wniosek komitetu koła o zmniejszenie liźby członków komitetu. 8) Wnioski członków — (o ile będą podane komitetowi na 7 dni przed terminem zebrańia ogólnego).

Wystawa: koni wyciągowych.

W poniedziałek 15 września w Plotkowice odbędzie się jednodniowa wystawa koni wierzchowych. O premja udziału się mogą klacze i zrebjęta: 3-5-letnie.

Zabawa taneczna u „Moniuszki”.

Dziś, w niedzielę 20 bm. w Rzemieślniczym Tow. Śpiewaczym „Im Moniuszki” (Waly 8) odbędzie się zabawa taneczna. Początek zabawy o g. 8 wieczorem.

Do tańca przygrywać będzie orkiestra Reslera

Zabawa w Kamienicy Polskiej.

Dziś, w niedzielę 20 bm. w teście Kamienicy Polskiej na Romanowie odbędzie się wielka zabawa. Afisz zapowiada: polisy gimnastyczne, koncerty, wysłuchi z nagrodami itp. Przygrywać będzie orkiestra kamienickiej strazy ogniowej ochotniczej, na której rzecz i staraniem urządzono tę zabawę. Początek o g. 3 po południu.

Lipówka „Częstocho-wianki”.

Dziś, w niedzielę 20 bm. odbędzie się wycieczka do Ostrow, urządzona staraniem T-wa Muzycznego-Teatralnego przy fabryce „Częstochołanka” pod nazwą „Lipówka”.

Wyjazd z Częstochowy pociągiem kolei Herbako-Kieleckiej o godz. 9 rano, powrót o godz. 8 wieczorem.

Sprawa Nowaka, napad na kasę kolejową.

Przed rokiem przeszło, bo w sobotę 4 maja 1912 roku na lamach naszego „Gońca Częstocho.” donosiliśmy o niedawnym zamachu na główną kasę kolei Herbako-Kieleckiej, mieszczącej się w gmachu starej stacji przy ulicy Teatralnej.

Wówczas to, gdy główny kasjer oraz płatnik opuszczali gmach stacyjny, schodami frontowymi wszedło 3 młodych ludzi, po 16—18 lat liczących, którzy sterowazowszemu woźnemu Skowronka, usłowoili ograbić kasę.

Na szczęście zamach się nie udał, bowiem bandyci nie mieli kluczy, licząc widocznie na obecność kasjera.

Otóż podczas ostatniej kadencji piotrkowskiego sądu okręgowego na wyjazdowej sesji w Częstochowie rozegrał się epilog tego napadu.

Do odpowiedzialności pociągnięto z punktu 9 art. 1629 i 1632 ust. o karach głośniego bandyte, głównego przywódcę sobotniego zajścia w częstochowskim areszcie policyjnym, Wacława Nowaka, jako jednego z uczestników wspomnianej napadu na kasę. Wspólnik Nowaka, Piotr Małek został zabity, o czym swego czasu donosiliśmy.

Oskarżony, któremu poza tą sprawą wytoczono 7 innych, grozących dotychczasową katą lub powieszeniem został dla braku dowodów od odpowiedzialności w tej sprawie uwolniony.

Terror dorożkarski.

Wielu mieszkańców ulicy 7 Kamienic skarży się na wyszysk dorożkarzy, uciekających się do wymuszania nadatków, szczególnie w razie przywiezienia gościa ze stacji. Można uważać do pewnego stopnia za wytłomaczenie, jeśli dorożkarz chce napliwka od właściciela hotelu, którego adres zarekomendował sam pasażerowi, poszukujące mu noclegu. Natomiast wymuszanie postrachem datków za przywiezienie ze stacji pasażera, który sam wskazał znany już sobie adres — nie może być tolerowane i wobec nowych przepisów podlega administracyjnej karze. Zapominają o tem ci z dorożkarzy, których numery nam podano, a którzy z pasażerami, szczególnie z pasażerkami ko bietai omchodzą się brutalnie, obcejąc: „jak mi panna nie dasz napliwka — to kiedy indziej zrzuć na łeb z dorożki”. Wogóle policja już się zaprowadzeniem porządku między dorożkami zajęła.

Orgie samochodowe.

Od pewnego czasu najruchliwsze dzielnicę Częstochowy stały się terenem formalnych orgii samochodowych, które poczynają się równać warszawskiemu „złotemu niebezpieczeństwu” z samochodami pocztowymi. Nie dalej jak w piątek samochod w ulicy św. Barbary przejechał na śmierć psa, należącego do p. Cempel oraz poranił psa p. K. Słowem dziś ofiarą rozwydrzenia kierowców padły psy — jutro zagraża to ludziom, przeto odnośnie władze winne wejrzeć w tę sprawę. Pod adresem rodziców zaś zwracamy się z napomieniem. Baczność przed samochodami! Przestrzegajcie dźwiatek, celem uchronienia jej od kalectwa lub śmierci.

Odnowa rady szpitalnej.

Donosiliśmy swego czasu, iż obywateli z ul. Humbertowskiej p. p. Szmidt, Bogucki i inni, na ręce rady szpitalnej złożyli podanie, proponując zmianę

swych placów na plac mieszczący obecnie półka-kościadcałue przy ul. Siedmiu Kamienie na którym, jak wiadomo, ma stanąć szpital miejski. Rada szpitalna po rozpatrzeniu wspomnianej prośby — uznała propozycję p. p. Samidta Boguckiego i innych za nieodpowiadającą potrzebom miasta o czem też polecono pententum zakomunikować.

Nie wchodząc w szczegóły powyższego nadmienić musimy, iż projektem wnieśliście szpitala miejskiego na terenie dzisiejszych półek doświadczalni-cy, między ulicami Celna, Jasiu, Humbertowską, Kamienie i t. d. a więc w dzielnicy, która z daniem każdym poczyna się zacierać dzięki niustanęmu powstawaniu nowych budynków mieszkalnych oraz w pobliżu jedynego ozaj — parku powystawowego, nie należy do nader szczęśliwych pomysłów.

Władze miejskie winne wynaleźć miejsce na szpital nieco dalej od miasta, celem uchronienia mieszkańców od zanieczyszczenia i tak niezbyt czystego powietrza zarazkami chorobotwórczymi.

Kobiety na kolejach.

W roku bieżącym zaczęły obowiązywać nowe przepisy o pracy kobiet na kolejach. Zgodnie z przepisami temi kobiety, posiadające wyższe czy średnie wykształcenie, po dwóch latach pracy na posadach etatowych, będą mogły zajmować stanowisko aż do kierowniczek biur, wydziałów włącznie.

Kłeska na pszołoty.

Od przybywających z okolicy włościan dowiadujemy się, iż wskutek ciągłych deszczów i panujących zimna dużo tych szlachetnych owadów w pogoni za pracą ginie i nie powraca do pastek; a nadto obecnie się zdarza, iż pozostała u uszczuplony rój nie tylko, iż nie narobił zapasów miodu dla siebie, lecz nawet w wielu miejscowościach potrzeba żywić te owady już obecnie sztucznie, z czego wnioskować można, iż ceny miodu na sezon jesienny znacznie się podniosą.

Z ul. Teatralnej.

Ogólnie biorąc chodnik ul. częstocho-wskich nie są utrzymane w należytym porządku, lecz rekord pod tym względem biorą one przy ul. Teatralnej, zwłaszcza a między II Aleją a dworcem kolei Herbako-Kieleckiej — gdzie pełno dziur i wybojów, grozących każdej chwili przechodniom conajmniej zwichnięciem ręki lub nogi. Wobec tego, że wspomniana ulica uważana jest za jedną z ruchliwszych — należałoby zarządzić zlembu przez przyprowadzenie chodników do należącego porządku.

Bacznoci stara sztuczka złodziejska

Przed kilku dniami przejeżdżającemu przez Częstochowę z Prus robotnikowi Janowi B., mieszkańcowi gub. Łomżyńskiej za pomocą podrzuconego woreczka skradziono 84 ruble, to jest całą prawie krawiec, zaoszczędzoną z ciężkiej pracy na obczyźnie. Nieszczęśliwiec został z 3 rublami przy duszy. „Operacji” wyrafinowani rzemieślniczkowie dokonali w pobliżu dworca kolei Herbako-Kieleckiej przy ulicy Stradomekiej, a odbywała się ona w oczach licznych przechodniów i przejeżdżnych.

Baczność więc robotnicy i robotnice przed oszustami, i wszelkiego rodzaju wyzyskami i jedno jeszcze. Wobec coraz częściej powtarzających się wypadków podobnych do powyżej przytoczonego władze odnośnie winne rozciągnąć baczniejszą opiekę nad przejeżdżnymi, zwłaszcza pociągami z zagranicy.

Echa wybuchu w fabryce zabawek.

Właściciele fabryki zabawek przy ul. Ogrodowej, Hendla Hochermanna, za bezprawne przechowywanie kordów dynamitowych do t. zw. „straszaków”, które to korki wybuchy przed kilku tygodniami, rzucając niebezpiecznie błotną sklepiewo oraz cieśnię, pracującego przy przeróbce sklepu — skazano administracyjnie na 100 rb. kary lub miesiąc aresztu policyjnego.

Czy miejsce.

Na skutek listu, zamieszczonego przed kilku dniami na lamach naszego „Gońca Częstocho-wskiego” otrzymujemy list następującej treści.

Szanowny Panie Redaktorze! Racz u-mieścić na lamach Twojego poczytne-go pisma kilka mych awag.

Często daje się słyszeć głośnie protesty publiczne na niewłaściwe zachowanie się w obrębie wałów klasztoru Jasnogórskiego, niektórych jednostek poród naszego społeczeństwa, które pozwalają sobie to na palenie papierosów, używanie nieprzyzwoitych wyrazów itp., lecz czy samo oburzenie wystarczy aby zapobiedz złemu.

s. 1 p.

Eleonora z Patorskich Borkowska

po długich i ciężkich cierpieniach opatrzona Św. Sakramentami zmarła w Bogu d. 18 b. m. przeżywszy lat 85.

Pogrzeźni w głębokim smutku mąż, syn i rodzina zapraszają krewnych przyjaciół i znajomych na wyprowadzenie zwłok z domu żałoby przy ulicy Fabrycznej nr. 8 do kościoła św. Zygmunta o godz. 7 tej wiecz. a dnia następnego nabożeństwo żałobne o godz. 9-tej rano i pogrzeb na cmentarzu parafjalnym

Podczas snu w niedzielę byłem świadkiem, jak w dwóch konfesjonalach usadowiło się kilku młodziaków, którzy zaczęli palić papierosy, wykiwać lud wiejski, używając przytem takich wyrazów, że naprawdę podczas jarmarków nawet na targowisku świątkiem czegoś podobnego się nie usłyszy. A cóż dopiero mówić o walach Jasnogórskich, które dają tyle drogich wspomnień i tyle chwil bohaterkich praocjów naszych. Następnie napotykałem całe zastępy młoców, których specjalnością jest rwanie owoców, oraz łamanie gałęzi.

Czy nie pożądanem więc byłoby wyznaczenie na każdą niedzielę i święto, zamiast jednego niemego, dwóch stróżów więcej odpowiednich, w celu ukrócenia przytoczonych powyżej wyryków ponieważ zwrócenie uwagi przez jednostkę nie odnosi skutku i naraża ją na nieprzyjemności, co spotkało i mnie. Oczywiście wynika to i z tej racji, że ogół patrzy obojętnie na wszelkie karygodne postępek dzisiejszej wielce demoralizowanej młodzieży. W. B. Częstochowa, 14—VII—13.

Niepoprawni.

Mieszkańcy ulicy Szkolnej z oburzeniem komuniukują nam fakt smutny, świadczący nietylko o lekceważeniu przez niektóre jednostki ogólnie rozbrzmiewającego hasła „swój do swego”, lecz i o szczególnem lekceważeniu ogólnie przyjętego w świecie katolickim zwyczajny przyzwyczajeniu robot, jeśli nie przez cały dzień świąteczny, to b e z w a r u n k o w o w czasie nabożeństwa.

Oto w niedzielę przez cały dzień ma-larze pokojowi — żydzi — pracowali tam we frontowym lokalu i piętra jednej ze środkowych kamienic po stronie nieparzystych numerów. Na dobitkę zgorzzenia w czasie sumy żydów tych widzieli pracujących bez ceremonij na frontowym balkonie.

Niedbalstwo.

W jednym z nowych trzypiętrowych domów przy ul. Teatralnej, opatrzonym nieparzystym numerem, w pobliżu centralnej stacji telefonicznej, przy lada ślinszym wietrze wypadają szyby. Niedalei—jak wcz. r.aj miał miejsce podobny wypadek. Jest to najlepszym do wodem, świadczącym o niedbalstwie gospodarza, który winien kazać corocznie wszystkie szyby okitować, bowiem w tym stanie—co obecnie—grozą one każdej chwili poranieniem a w najlepszym razie pokaleczeniem przechodniów.

Przykra niespodzianka.

Zamieszkała od niedawna w domu nr. 48 w III Alei p. Zaplička, urzędząca mieszkanie, między innymi zawięsiła u sufitu lampę, alści nie zajął zająć z podniesienia, na którym stała, gdy hak wraz z „narzuconym” mu ciężarem runął na ziemię. Pani Cz. uległa pokaleczeniu, nie mówiąc już o stracie kosztownej lampy, która strzasnęła się na drobne kawałki.

Pragnąc uchronić innych od podobnej niespodzianki—polecamy próbowa-nie wytrzymałości haków przed zawieszaniem na nich ciężkich przedmiotów.

Ważne dla zapasowców.

Częstochowski zarząd wojskowy za pośrednictwem naszego „Gońca Często.” podaje do wiadomości szeregowców z zapasowych w pow. częstocho-wskim, że celem uniknięcia zawodu oraz wynikłych ztąd niełagod.,—wzyscy zapasow. i wzywani na próbie włożenia. obowiązani są mieć własną pościel, bowiem otrzymane pościeli skarbowej nie jest przewidziane przez prawo. Nadto, kto może, niechaj zaopatrzy się i w ubranie odpowiednie do pory roku.

Z gieldy.

Piotrkowski listy zastawne przy bardzo słabej tendencji pod wpływem wiadomości politycznych, notowane były na gieldzie w tygodniu ubiegłym po rb. 83 kop. 85.

„Na raty”.

Do rady ministrów wniesiono projekt prawa cywilnego, w którym szczególnie uwzględniono sprawę rozpowszechnionej ostatnio sprzedaży „na raty”.

Nowe prawo ma stać na straży interesów kupujących, celem uchronienia ich przed wyzyskiem sprzedawców. Budżetem do wydania nowego prawa jest szereg spraw wytoczonych przez Towarzystwo „Kultura”.

Zasadą nowego prawodawstwa ma być „zwrot kupionej rzeczy bez zwrotu wpłaconych rat—jest niedopuszczalny”.

Wyrodna matka.

W piątek 18 lipca z Warty pod Ostnami wydobyto zwłoki nowonarodzonego dziecka. Jak się okazało zbrodni tej dokonała wdowa, niejaką R, mieszkanka wsi Osiny.

Kara za brak stróżów nocnych.

Za niewyślanie na posterunki stróżów nocnych skazano: Jana Kolewńskiego, Józefa Młotkiewicza, Jana Kuro-nę, Szulca Niedzińskiego, Teodora Płaczka i Marjana Wendla na 5 rb. kary każdego lub na 2 dni aresztu.

Fatałny wypadek.

Leśniczy z lasów rządowych, oddziału krzepickiego, St. Luboński, powracając nocą przez wieś Walonczki w gm. Dźbów z kolegą swym Bralem do stał napadnięty przez psy. Podchmielony L. zapomniał, że fuja nabiła i kurek odwiedziony, przeto począł wymachiwać strzelbą, powodując wystrzał. — Nabój trafił Lubońskiego w brzuch. — W pół godziny po wypadku L. umarł w stróżowych męczarniach.

Oto jeszcze jeden smutny dowód, świadczący o zubożeniu nadużywania trunków.

Bedzin.**Proces handlarzy żywym towarem.**

Przed sądem okręgowym piotrkowskim na kadencji w Bedzinie stanął 24 letni Abram Jankeł Erenfrid, oskarżony wraz ze zbiegłym do Ameryki 24 letnim Anszlem Drekslerem o handel żywym towarem.

Akt oskarżenia zarzucał Erenfridowi, że wywózł za granicę do domu rozpuszty Gienę Negostawską i wyszukiwał oraz zmuszał do nierządu zamieszkałe w Sosnowcu: Brande Wajsberg, Reginę Girmacz i Salomeję Kryszajła. Po zastosowaniu ulg z Manifestu Najwyższego sąd skazał Erenfrida na miesiąc aresztu.

Brak hotelu.

W Bedzinie niema zupełnie hotelu chrześcijańskiego. Czyżby nie znalazł się przedsiębiorca, któryby pomyślał o zapobieżeniu temu brakowi.

Pamiętajcie o zasadzie „Swój do swego!”**Odpowiedzi od Redakcji**

Iksowi. Tak z artykułu, jak i z dwóch kronik skorzystamy — prosimy więc o osobiste porozumienie się z nami w godzinach redakcyjnych.

S. M. Z litografii jedynie tylko firma „B. Święcik” jest chrześcijańska — wszystkie pozostałe są w żydowskich rękach.

Repertuar Teatru Polskiego w Warszawie.

Niedziela, 20. „Anatol”.

Sprzedaż resztek wędlin i bawelnianych M. Michalska, w Częstochowie ul. Cerkiewna nr. 5.

Sprzedam dużą gównię lodu tańco. Mikołajowska 13, Nowak.

Z powodu wyjazdu do sprzedawcy tańca para katek się powzięła z mieszkaniami, mało używane. Wiadomość: Ogrodowa 77 m. 52 od godz. 6 wieczorem.

603—2

Pokój z oddzielnem wejściem od 1 sierpnia. Aleja II nr. 41, front.

Sklep spożywczy z mierzalną, mieszkaniem, elektrycznym oświetleniem do odświeżenia Aleja 2 nr. 23.

Jeżeli Państwo macie robactwo to winnicie o tem pamiętać że:

Ale tylko w czerwonych trójkątach z metalowymi rurkami.

Fujka Warzawskiego

Tabletki czyszczące... **SAZANOWIEC** Traktalna 51... Przejmuje czyszczenie szymb, sposobem utepczonym, spratanie mieszkán, trobit wanie posadek, po cenach nader umiarkowanych.

DENTYSTA Roman FILIPOWICZ

Chęcin Wódzki 14. 1913. 17. **St. Al. 12. № 24** Telefon № 482. Przejmuje od 9-1 i od 3-7 po poł.

POWRÓT. Z francuskiego.

(Ciąg dalszy). — Ze względu na tego biednego St. Jana, w pokoju tym się tylko o to gawiedzi. — odpowiadała złośliwie Gracya. — Stefan! Cóż jej mówią o Stefanie! — Przebież mu nic nie przychodzi. Przez dniecię następnych dni niepokoju prawie niecierpiła Stefana, przypuszczając, że może stać się przeszkodą do otrzymania pozwolenia. Nareszcie list, mający być wyrokem życia lub śmierci, nadziedził, napisany przez panią Loysel, po głębokiej rozwadze. Pan Loysel, do widziawszy się, że Regina może zostać we Włozach, zawołał: — Nareszcie! Opatrzność przybywa nam na pomoc. Niedyżna wiadomość nie mogła nadjechać we właściwym porze, jak wiadomość dotycząca Reginy. Ogromne howsem nieznaki panowały w Tremblaczu; usłone nalezanie państwa Loysel na syna, by zwrócił oko na pockeżne wdzięki panny Bennard i na jej ogromny bogactw, wywołały z jego strony stanowcze oświadczenie, że nie poślubi nikogo, prócz Reginy Christen. Po bardzo żałowych scenach, zrozpaczeni rodzice przyszli do wniosku, że nie nie poradzą z upartym synem, gdy

SEKRET
jak otrzymać czystą twarz różową, błogosławioną i ostepiająco pięknią piec, znajdując się w codziennym myciu się prawdziwym mydłem z mlika Litłowego „KONIK“
Bergmanna & Co., Radobeuł, pa 50 Lita, Litwa.
Dostać można w aptekach
Zadać tylko wzmiankę o opakowaniu.
Główny skład na Państwo Rosyjskie:
3118 Szparyłowa, Moskwa, Moskwa, Moskwa, Moskwa 10

DZIS 20 b. m. w Rzemieślniczym Tow. Śpiewaczem „im MONIUSZKI“ ul. Aleksandrowska 8 (Wały) odbędzie się WIELKA ZABAWA TANCECZNA, początek o godz. 8 wiecz.

Niniejszym mam zaszczyt zawiadomić W-ych Panów klientów, iż z d. 1 Lipca r. b. przeniosłem swój Zakład Ślusarski do domu własnego na ulicę Teatralną pod № 7a obok fabryki „Wulkan“. Polecając się nadal łaskawym względom W-ych Panów kreślę się z poważaniem
S. LAURMAN.

A. DEBICKI
Grometria przysięgły
Teatralna 28 m. 14 parter telef. 525
Wzbrany wszelkie roboty Mlecznicze

CHRZEŚCIJAŃSKI
piewszczyndy na Częstochowę i okolice
ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY
WACŁAWA WESOŁOWSKIEGO
= Róg II-ej Aleji i Teatralnej № 26. =
Zawiadania ze dla młodzieży do I-ej spowiedzi i komunji św. wykonywana zjednca po cenach zniżonych.

Dr. J. Pietrasiewicz
zamieszkał przy swym zakładzie
Akuszeryjno - Ginekologicznym
ulica Jasiełowska № 24, Telefon № 43
(gdzie przelutek polozniży)

Dr. Z. Bem
Przejmuje chorych jak dawniej od 8-11 rano i od 3-5 p. p.
Choroby wewnętrzne weneryczne i dzieci
Aleja Wacława № 53, telefon 579.

Jedyny w Częstochowie
LEKARZ DENTYSTA
chirurgia jamy
STEFAN BARYLSKI
Aleja II № 43 (Głozon) telef. 611.
Leczenie. Żeby satoczyć. Wyjmowanie bez bólu. Przejmuje 9-1 i 3-8 p. p.

Reklama jest dźwignią Handlu i przemysłu.
Kto chce zapewnić sobie powodzenie niech Ogłasza się w **GOŃCU CZĘSTOCHOWSKIM.**

Z dniem 16 Lipca do 1 Sierpnia r. b. rozpoczną się **wyprzedaż posezonowa wysortowanego obuwia w MAGAZYNIE**
W. Pieńkowskiego, II Aleja 37.
CENY NIŻEJ KOSZTU.

Brazylja-Argentyna
Udając się niebawem przez Holandję, Belgię i Francję do powyższych krajów w Ameryce, przyjmę różnego rodzaju zlecenia do sumiennego wykonania. — Wiadomość w **Bir. e. Bzowski i Dreszer 2-ga Aleja № 33.**

Majster 5 pokoi
robot brukarski i siem- z kuchnią zdane na miesznich bruknie ulica pod. Kanie przykano biuro fa-worcz. trutyry betonowe bruki lub szkło do wy-ważenia z własnego lub najgłosa Adres w Admi-nistracji powierzonego materiału ul. Strągi Gońca. 0336
Pokój
Warszawska 37 w Częstochowie M. Nowakow- z kuchnią do wynajęcia sli 370 ul. Fabryczna Nr. 9, 577-1
Potrzebny
zdolny tokarz na drewno ul. Jamogórska Nr. 42, 576-3
Potrzebny
chłopcy do blacharza ul. 576-3 Fabryczna Nr. 9, 553

Zginal
paszport wydany przez Gmnie Kruszyca na imię Jana Kowala. 587
Rzeźbiarz
w magazynie mebli A. Leja 10 w Częstochowie wykonawa roboty stława kocielone ga'antoryjne i meblowe B. PROBERZ
Samochody
Do wynajęcia jednodniowo, 10 w godzinach kursu. Wiadomość III Aleja 49. Telefon M 345 284-
Sprzedam
składowy w murach blacharskich 19. Wiadomość w 49. —585
Sklep
spozyczny do sprzedania znowy zmiany interesu. Wiadomość w Adm. Gońca. 588-
Sklep
spozyczny do sprzedania w dobrym punkcie z powodu choroby żony ul. Warszawska 83 Janus. 534
Sprzedam
sklep spozyczny w dobrym punkcie dom Łapuchy pod Kulsim. 594-
Do sprzedania
prowincjonalny bryczka jednokonna płażka resorowa i 60x2-klad powozowy Teatralna 19 Kolanowski 599-5-1
Skradziono
sukę szczenią rasy angielskiej buldog maści białej morganwata koła lba. Ktoby wiedział przozony o swiadomosci lub odprowadzono za grody do gospodarza ul. Warszawska 63. 591-1

Jest do
odebrania przybyłkiana ponterka, prawy właściciel może odebrać za zwrotom kosztów, wiadomość w Administr. 566
J. Strzelecki
nowo-otworzony zakład blacharski ul. Fabryczna 9 przyjmuję wszelkie roboty wchodzące w zakres blacharstwa oraz pobielanie po cenach umiarkowanych 552-
Zginal wyżeł
bronzowy nakrapiany, kurtynowy i młoda wyl. szła, ceterka biała w czarno łaty. Odprowadzić za wynagrodzeniem na folwark, ulica Cienna J. Bzowski 593-
Sklep
spozyczny do sprzedania bardzo tanio Ogrodowa 34. —588-

Do wynajęcia
8 pokoje z kuchnią wygodami i elektrycznym oświetleniem oraz pokoj kawalerski Teatralna 2 b
Potrzebny
chłopiec zakład tapierski 2 Aleja 31. 595
Sprzedam
domek przy ul. Mokrej 10-b. 589-
Do sprzedania
magiel ul. Siedmiu kamienio 9. —597-
Ogłoszenie
w Blachowni przy Stowarzyszeniu Spozycym **SAMOPOMOC** do wynajęcia sklep rzadzioki z urządzeniem elektrycznym oświetleniem slyt na wszelkie mliso i wyroby masarskie 600-2-1

Licówki terakotowe, płytki terakotowe glazurowane oraz na podkładzie kaolinowym
P. C. ADZKI TERAKOTOWE stale na składzie
ZDZASŁAW RYLSKI Czestochowa II Aleja № 20. Telefont. 1100

FIRMA EGZYSTUJE OD 1860 ROKU.
FARBIARNIA i PRALNIA CHEMICZNA
A. HEININGERA

II-ga Aleja № 19, telefon № 5.

Wykonuje farbowanie i pranie chemiczne po cenach przystępnych i punktualnie a mianowicie: Garterobę damską, męską i dziecięcą. Dywany, portjery, firanki, kapy, serwetki, pluszowe, pokrycia z mebli i t. p.
SKLEPY w Łodzi ul. Mikołajewska Nr. 39 Tel. 29-35
 w Tomaszowie Piotrk. ul. Kaliska Nr. 72
WŁASNE w Piotrkowie ul. Petersburska 14 Bykowska 21 tel. 266.

SKLEP ŻELAZNY WSPÓLDZIELCZY
„RZEMIEŚLNİK”

w Częstochowie, ul. Mikołajewska Nr. 1. Telefon Nr. 92.

Poleca Wagi—Wyżymaczkę—Maszynki do mięsa patentowane
 —Narzędzia dla rzemieślników, okucia, drut, gwoździe—śruby—nity—naczynia kuchenne—kłodki hurtowo i detalicznie i t. p. 398

HURTOWE SKŁADY Stowarz. Kupców Chrześcijańskich

pod firmą **„OBRONA”**

w Częstochowie, ul. Ogrodowa № 11.

Są najlepszym źródłem zaopatrywania się w towary kolonialno spożywcze.
Cena na wszystkie artykuły rynkowe, (najniższa).

Wyłączna sprzedaż cukru z trzech pierwszorządnych cukrowni
 Lublin, Milejów i Nieledeu.

Noże kuchenne
 Krajowego wyrobu wyborowe

POLECA:

W. STAJEWSKI Aleja II-ga № 33.

KRAWIEC
 Chrześcijańska pracownia

Najlepiej i najtaniej wykonuje
PIERWSZORZĘDNY
ZAKŁAD KRAWIECKI
Wincentego MARKSA
 ul. Ogrodowa № 26.
 vis à vis Nowego kościoła św. Rodziny

KAZIMIERZ OSSOWSKI

INŻYNIER

Obrona Patentowy

PETERSBURG—Wosiesieński Prospekt
 № 20. BERLIN—Podsamostny № 5.

DO SPRZEDANIA

Pod Matowem 2 1/2 wiorst od stac. kolejowej folwarczek 13-to morgowy z dworem o 12 pokojach park i ogród 6 1/2, morgi — ziemi ornej 6 1/2 morgi. Miejsce zdrowe, położenie ładne.

Przy kolei Herby-Kielce folwarczek 30 to morgowy 6 morg lasu stemplewego dom, cegielnia. Cena Rb. 8.500.—
 4 tysiące rubli do ulokowania na hypotekę miejską.

Częstoch. kancjuszowane Biuro Komisowe
S. BZOWSKI i J. DRESZER
 II-ga Aleja № 33, telefon № 179.

Upzejmie prosimy

Szanownych Prenumeratorów o łaskawe wpłacenie zaległej prenumeraty i odnowienie na kwartał bieżący.

PRACOWNIA

sukien i kostjumów damskich
W. KARWOWSKIEJ
 ul. Teatralna № 23, m. № 37.
 Jest miejsce dla uczennicy

Pierwszy w Częstochowie Chrześcijański
HURTOWY SKŁAD

Towarów Galanteryjnych i Piśmiennych pod firmą

M. ZARUSKI i S-ka

Ulica Ogrodowa № 11.

Posiada na składzie w wielkim wyborze Koronki, Wstążki, Nici, Bieliznę wełbową papierową i gumową. Krawaty, Szelki, Portmonetki, Pończochy, Skarpetki, Chustki, Szale wełniane i jedwabne, oraz wszelkie materiały piśmienne.

Pierwszorządna Wyższa Szkoła Kroju i Szycia

M. Piaseckiej

MISTRZYNI CECHU WARSZAWSKIEGO i CZĘSTOCHOWSKIEGO
 Częstochowa, II-ga Aleja № 40.

Szkoła wydaje kończącym kurs świadectwo. Przy szkole pracownia sukien okryć i kostjumów na żądanie formy papierowe kopjowane czyniąc zadość najwybredniejszym wymaganiom. Program nauki wysyła się bezpłatnie.

Edward KINDERMAN

CZĘSTOCHOWA, ulica Teatralna № 26
 dom własny, Telefon № 522. Filia w SOSNOWCU ulica TARGOWA № 14.

POLECA: Łóżka żelazne, Łóżeczka dziecięce, kolebki, wózki dziecięce materace druciane i sprężynowe i t. d. **CENY NIZKIE ZA GOTÓWKĘ i NA RATY, CENNIKI NA ŻĄDANIE GRATIS.**

H. SAKOWSKI

Magazyn i pracownia obuwia w Częstochowie II-ga Aleja № 27.
 Magazyn zaopatrzony w gotowe obuwie i kalosze. Fasony najnowsze od najwykwintniejszych do najprostszyc.

Obuwie wysortowane o 50% taniej.

BAR
POLSKI

WYDAJE ŚNIADANIA
 OBIADY i KOLACJE
 à la carte
 ulica Teatralna № 17
 W CZĘSTOCHOWIE.

Zawiadamiając Do wynajęcia

Szanowne Klijntki! Za od 1 go Sierpnia pokój pracownia moja sukien umeblovany z oddzielnym damsk. okryciem osobno z wejściem Wiadomości od stał pod Nr. 48 (Aleja 6-7 wież, III-a Aleja II-ga) polecają się i nadają ich panie i cz. staje z powołaniem

Potrzebna panienka do k. egarni, inteligentna i energiczna, pożądana świadectwo lub rekomendacja. Adres Księgarnia Hubickiej w Zawiejou. 0547

Krowy rasowe holo-derski i angielski. Dyplomu z tytułu 1-1 tnie cielce b. g. k. k. Mleczność krowy wydają z 1-2 P.-0. Miesiącnie około 60 rb. Cena krowy 200 rubli. J. Szober. 573-3

Skrajono książkę udziałową № 1071 wydaną z T-wa P.-0. „Częstochowska” na imię Jana Szober. 573-3

Francuzki niemiecki bony pol. poleca Biuro Jahołkowskiej Jeruzolimka 82 Warszawa. 5655

Politechnik filolog od sierpnia może w Częstochowie za utrzymanie lub wynagrodzenie przygotowywać do szkół lub naświadczenia. Specjalność matematyka rosyjski. Zgłoszenia listownie Dobrowa, Kopalnia „Reden” Czerwinski. 672

Warezat malarzki Stanisława Ziełńskiego przeniesiony został z ulicy S-tej Barbary w II-gą Aleję № 24. 570-2-1

Sprzedam nowy stolik dębowy do samowaru ample i inne rzeczy III-a Aleja № 55 m. 12. 571-3-1

LOKAL zajmowany dotąd od kilku lat przez restaurację do brze prosperującą jest do wynajęcia od 1 Sierpnia 1914 r., na ul. S-tej Barbary № 15A Wiadomość na miejscu u gospodarza. 549-6-1

Artystyczna pracownia haftów i malowania bielizny „MARII” obecnie mieszka ul. II-ga Aleja № 23, parter potrzebne są panny zdolne przyjmują się uczennice. 556-3-1

Potrzebny Introligator galanterii ul. S-tej Barbary Nr. 2 m. 9. 575

Sprzedam tanią zupełną nową fiszharmoniję II-ga Aleja Nr. 17. 583-5

Szkoła wypukłe plakietki i kanto we z pamiatka i bez po cenach przystępnych poleca: Poleski i Kijanski ul. S-tej Barbary Nr. 18 580-6-1

3.000 rubli potrzeba na hipotekę po Towarzystwie domu w gródmięciu Wiadomości w Administracji Gołca. 579-1

Wyższa Szkoła Kroju

pod osobistym kierunkiem mistrzyni cechu warszawskiego i laureatki paryskiej akademii nagrodzonej złotym dużym medalem w akademii krawców
H. GNIEWKOWSKIEJ
 Dojazd № 5 i piętro front

„ POKOST ”

C. Ch. Szmida w Rydze
 oraz wszelkiego rodzaju
Farby i Gips
 Poleca: Skład Materiałów Aptecznych i Farb u **WACŁAWA ORŁA**
 w Częstochowie, III Aleja 46.

Lokomobile

malo używane sześciokonna, dwunasto-konna dwudziesto-konna, w mlocarnia „60” i dwie lokomobile Lantza 30 koni jedna Bodenki kołty parowe tania
PIENKOWSKI II-ga Aleja № 37. 508-2-1

Zakład Szcotkarski

II-ga Aleja Nr. 33 zoznial przeniesiony w ulicę Teatralna Nr. 19-A w Częstochowie, posiada na składzie duży wybór szcotek, pedzi i t. d. oraz przyjmuje samowienia hurtowe i detalicznie
K. SUWALSKI
 0581-12-1

Zakład Stolarski
 Wielki wybór mebli gotowych
WŁASNEGO WYROBU
SZAFY
KREDENSY
STOŁY
OTOMANY
ŁÓŻKA DĘBOWE
SYPIALNIE
URZĄDZENIA
POKOI STOŁOWYCH
URZĄDZENIA
APTECZNE
SKLEPOWE
PAKOWANIE MEBLI
 i t. d. — Ceny przystępne
J. BŁASZCZYROWSKI
 I-sza Aleja № 10.
 — w CZĘSTOCHOWIE. —

Najstarsza chrześcijańska pracownia sztyldów
M. ŁUSZCZYŃSKIEGO
 w Częstochowie, 2 ga Aleja Nr. 20.

Biuro Techniczno-Handlowe
B. Wiśniewski i S-ka
 Cerkiewna № 11 telefon № 385.

Poleca ze składu po cenach fabrycznych:
 Wężę gumowe petersb. fabryki „Treugolnik”
 Wężę parciane, wężę metalowe, Pompy.